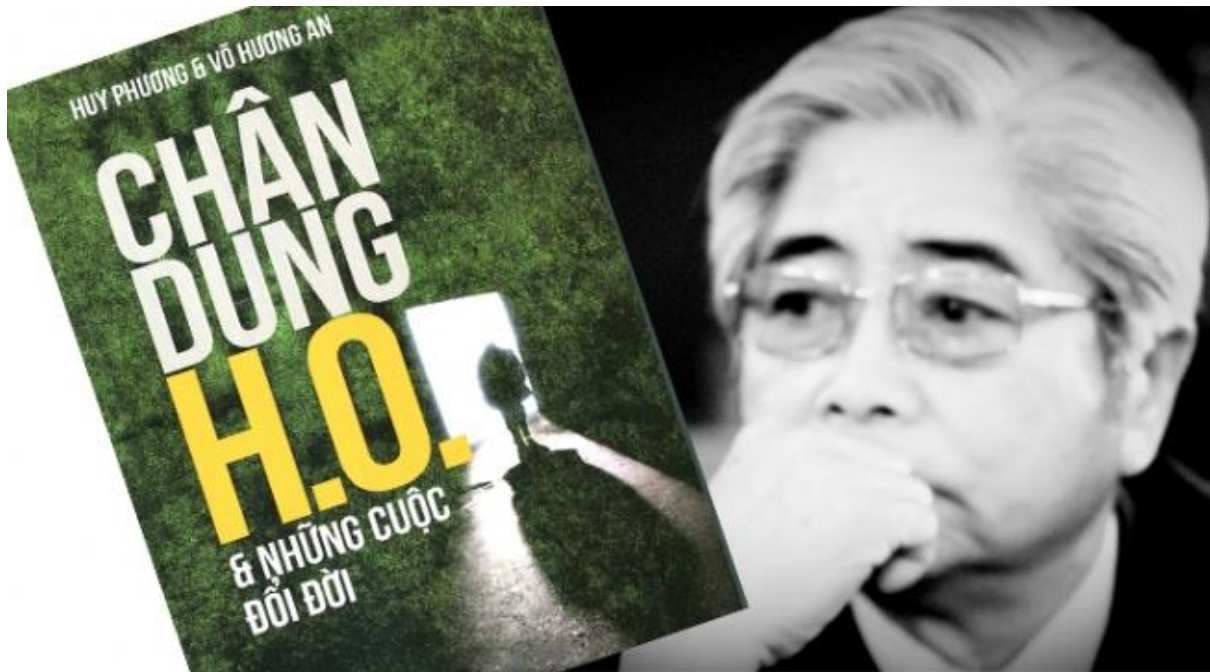
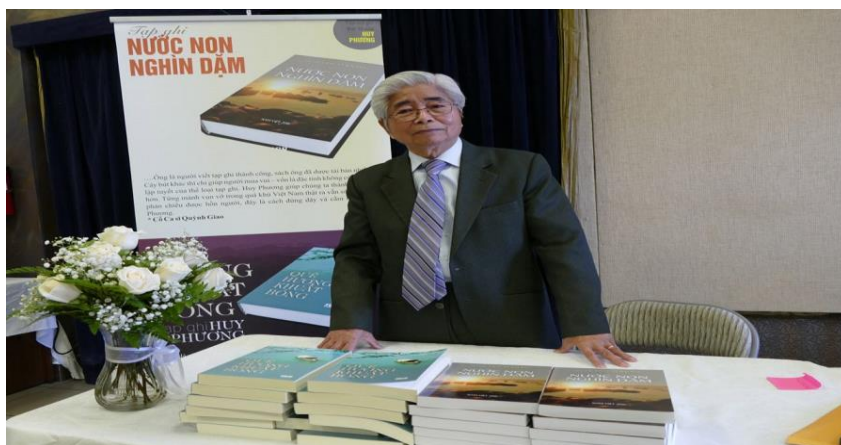

Huy Phương, nhẹ gánh nợ đời

KQ VÕ Ý

Những năm trước đại dịch COVID-19, nhà văn Huy Phương thường gọi thăm tôi, có khi mời dùng trưa với vài người bạn khác tại những nhà hàng chuyên nấu những món mà anh ưa thích như cá kho tộ, canh chua cá bông lau, thịt bò lúc lắc...

*Nhà văn Huy Phương trong ngày ra mắt hai tạp ghi mới năm 2017.
(Hình: Văn Lan/Người Việt)*

Năm rồi, anh lâm bệnh và yếu đi. Sau khi từ bệnh viện về nhà, Huy Phương

không thể lái xe, anh nhờ tôi đến Anaheim đón anh về Little Saigon thăm gặp bạn bè, nhân thể ghé hàng quán để thưởng thức một tô phở Bắc hoặc một tô bún bò Huế.

Đại dịch COVID-19 bùng phát, ai ai cũng ở yên trong nhà. Khi tình hình dịch bệnh tương đối giảm nhờ chích vaccine (vào khoảng cuối Tháng Hai, 2021), Huy Phương gọi thăm sức khỏe tôi và nhà văn nhảy dù Phan Nhật Nam. Hạ tuần Tháng Ba, Phan Nhật Nam đón tôi thăm Huy Phương. Dịp đó cũng có hai người bạn học của anh ghé thăm. Anh gầy hẳn, chóng gậy bước chậm ra mở cửa đón chúng tôi.

Huy Phương cho biết, anh bị ung thư vòm họng, hiện được điều trị tại nhà. Anh không ngờ bệnh tình diễn biến nhanh quá!

Trên đường về tôi miên man nghĩ đến “một món nợ vô hình...”

Tôi biết Huy Phương trước 1975 khi anh phục vụ tại Phòng Tâm Lý Chiến. Những dịp từ Pleiku về Sài Gòn công tác, tôi thường ghé cơ quan này để thăm hai nhà văn nhà báo Nguyễn Đạt Thịnh và Phạm Huân, cũng là niên trưởng của tôi. Tại đây tôi biết Huy Phương và cố thi sĩ Du Tử Lê.

Tôi qua Mỹ theo diện HO sau Huy Phương hai năm. Anh may mắn định cư tại California nắng ấm trong khi tôi lưu lạc tận miền Trung Tây xứ Missouri từ 1992 cho đến 2005 mới chuyển về California và gặp hai cựu chiến hữu ngày xưa. Tôi quen họ trong dịp này.

Một trong những kỷ niệm đáng nhớ với Huy Phương là, qua chương trình Huynh Đệ Chi Binh do anh phụ trách, Phi Đoàn 118 Pleiku chúng tôi may mắn tìm được thân nhân của một hoa tiêu bị lâm nạn vào năm 1972 tại đỉnh núi Mẹ Bông Con, Dục Mỹ, Ninh Hòa. Vào năm 2014, sau 42 năm lặn lội đi “tìm xác rơi,” đại diện thân nhân của phi hành đoàn sáu người trên chuyến phi cơ U17 lâm nạn đều tham dự thành công vào cuộc cải táng gian nan đầy xúc động này. Đi Tìm Xác Rơi: Tấm Thẻ Bài và Hành Trình Đi Tìm Xác Rơi (ditimxacroi.blogspot.com)

Thế mới biết truyền hình Huynh Đệ Chi Binh lợi hại và hiệu quả đến dường nào!

Tâm huyết của người lính già Huy Phương với đồng đội biểu hiện qua chương trình này cũng như sự đóng góp công sức của anh qua các kỳ Đại Nhạc Hội Cám Ơn Anh hàng năm, thời chị Hạnh Nhơn còn sinh tiền.

Tâm huyết đó còn phảng phất trong 11 cuốn tạp ghi, hai tuyển tập, và một chúc thư. Kể ra, anh viết rất khỏe, rất dễ dàng, lời văn bình dị nhưng sâu sắc trước

mỗi góc cạnh của cuộc sống tại quê người.

Tôi lại được tin cậy, chở anh đi bưu điện để gửi Tuyển Tập Huy Phương 2020 (*) cho thân hữu khắp nơi cũng như trao tay “tác phẩm cuối đời” (theo anh) cho bạn bè vùng Little Saigon.

Nhìn bóng dáng một ông già chổng gậy, chậm rãi thông dong, trao cho đời tâm huyết của mình, tôi chạnh lòng và nghĩ đến lời thơ của Ngô Tịnh Yên trong ca khúc “Nếu Có Yêu Tôi” do Trần Duy Đức phổ nhạc, được người Việt khắp nơi yêu thích. Người nhạc sĩ tài hoa này cũng là bạn văn nghệ của Huy Phương:

– “Có tốt với tôi thì tốt với tôi bây giờ; Đừng đợi ngày mai...”

Khúc ca như một bài học công dân hay luân lý, xa hơn, một lời kinh cầu...

Từ Tuyển Tập Huy Phương (*) và lời kinh cầu, tôi muốn tâm tình với người lính viết văn Huy Phương về “món nợ” mà anh trả trở đến tận cuối đời:

...

*Nợ người phé binh lê la kiếm sống/ Nợ lũ cháu ta liếm lá đầu đường
Nợ những người em thất thân làm đĩ/ Nợ nổi nhục nhằn dày xéo quê hương.*

...

(Món Nợ Lương Tâm – Huy Phương)

Ý nghĩa chương trình Huynh Đệ Chi Bình, hiệu quả các Đại Nhạc Hội Cám Ôn Anh, giây phút bồi hồi qua các Đại Hội Chân Dung HO (*) mà anh đóng góp cùng những tạp ghi, tuyển tập, và chúc thư đều là cách đền ơn đáp nghĩa những đồng đội đã nằm xuống hay còn lầy lắt quê nhà. Huy Phương và chúng ta, Những Người Muôn Năm Cũ (*) đã thọ ơn họ để được yên bình hay Âm Lạnh Quê Người (*) ngày nay.

Những tác phẩm cũng là tặng phẩm từ tim óc anh trao gửi cộng đồng người Việt tị nạn, Những Người Thua Trận (*) trên toàn thế giới nói chung và cách riêng, tại Nước Mỹ Lạnh Lùng (*). Ấn hiện trong tác phẩm là đạo làm người với Tứ Ân (Cha Mẹ, Chúng Sanh, Quốc Gia Xã Hội, Tam Bảo), nổi Ngậm Ngùi Tháng Tư (*) mà đồng bào đồng đội và bà con quyến thuộc của anh, của chúng ta, cam chịu trong uất hận.

Có cường điệu lắm không khi tôi nghĩ rằng, chữ nghĩa của Huy Phương ngoài tính văn học nghệ thuật còn là sử liệu lưu lại đời sau, một giai đoạn thảm khốc của cả dân tộc sau 30 Tháng Tư, 1975? Chữ nghĩa đó cũng là loại vũ khí mềm khả dĩ góp lửa vào công cuộc chống lại chủ nghĩa cộng sản khát máu tại Quê Hương Khuất Bổng (*).

Huy Phương nhỏ nhẹ với tôi, không còn bao lâu nữa, buồn lắm ông à! Tôi thật sự không biết phải an ủi anh như thế nào cho hợp với tình huống này. Trong nhà anh, nơi phòng khách được trình bày rất nhiều kiêu tượng Phật, tôi nghĩ đến lẽ vô thường, nhưng không dám đá động đến sinh lão bệnh tử đối với sự bén nhạy và kinh nghiệm sống chất chồng của anh. Đắn đo lắm tôi mới nói:

- Anh đã chuẩn bị trước cả rồi, lo buồn làm gì. Ga Cuối Đường Tàu (*), Tuyển Tập Huy Phương (*), nhất là Bản Chúc Thư Của Người Lính Chết Già (*), không phải là những chuẩn bị đó sao?

Anh im lặng. Tôi không nghĩ lời an ủi thô thiển đủ thân lực làm nhẹ lòng Huy Phương, từng dùng chữ nghĩa thay súng đạn nhắm vào chủ nghĩa vô thần. Có thể anh còn trăn trở với Món Nợ Lương Tâm (*). Tôi đồng cảm với những món nợ với người chết sông chết biển, nợ người ở lại để ta ra đi, nợ những nắm mồ thất lạc, nợ máu xương rải rác giữa đồng hoang, nợ những mẹ già suốt đời bất hạnh...(chữ của Huy Phương).

Từ đồng cảm, tôi trân trọng lòng tự trọng và trách nhiệm Bảo Quốc An Dân của người chiến sĩ quốc gia viết văn đầy tính nhân bản của Huy Phương.

Thưa anh Huy Phương, đóng góp của anh cho Chính Nghĩa Quốc Gia Dân Tộc, Lý Tưởng Tự Do Dân Chủ, cho Gia Đình và Đồng Đội, như vậy là vẹn toàn. Đã 80 ngoài, mắt mờ tóc bạc da mồi, tay chân lọng cọng, nghỉ ngơi là điều tất yếu. Mỗi ngày thông dong buông xả, hứng thì ngâm nga vài vần thơ cũ do mình sáng tác, niệm một câu kinh Tịnh Độ để giữ vững niềm tin, ngắm một đóa hoa để “cảm ơn đời mỗi sớm mai thức dậy...,” có phải như thế sẽ giúp cho thân tâm được nhẹ nhàng an lạc không, thưa anh!

Phương chi, những tác phẩm của anh, đương nhiên sẽ lưu lại cho con cháu đời sau, thì Món Nợ Lương Tâm âu cũng sẽ vơi đi. Tôi thích thú với những câu thơ nhiệt huyết, đầy cảm khái và hùng khí trong “Lời Phi Khanh:”

...

*Còn chút lửa, cha tiếp con tay đuốc/Hãy đốt lên, cùng triệu triệu con người.
Cha đã nhiều lần rửa nguyên bóng tối/Thì phần con – Hãy thấp sáng cho đời!
Để hy vọng, còn có ngày trở lại/Thấy quê hương, dù phút cuối một lần.
Với quá khứ cha đã dành cúi mặt/Thì đời con – Đừng thẹn với tiền nhân.
Hãy chuyển lửa về quê nhà mong đợi/Thấp yêu thương cho hàng triệu con người.
Để những người đã hy sinh nằm xuống/Dù bên kia thế giới cũng ngậm cười.*

(Lời Phi Khanh – Huy Phương)

Tôi “liều mạng” nhắc anh “Tạ ơn em (Chị Huy Phương) đã cho đời anh bóng mát.” Quả vậy, là chinh phụ và tù phụ, chị đã một đời sắt son dững cảm trong thời chiến, trong tù đầy sau 1975 và nhất là trong giai đoạn anh lão bệnh nơi xứ người. Qua hình ảnh chị, tôi theo gương Huy Phương, xin tạ ơn tất cả những người vợ lính đã sắt son dững cảm, nuôi con chờ chồng trong suốt chiều dài lịch sử chống ngoại xâm của dân tộc.

Huy Phương cũng từng khuyến khích những thế hệ tiếp nối, chuyển lửa về thấp yêu thương hàng triệu con người, thì dù hôm nay hay ngày mai, anh đã tròn trách nhiệm của một công dân, “nợ tang bông trang trắng, võ tay reo,” mong anh nở một nụ cười thanh thản...

Và tôi không ngần ngại bày tỏ suy nghĩ của mình là, tôi quý trọng tính thủy chung, lòng tự trọng và nhân cách của nhà giáo, công dân Lê Nghiêm Kính (**). Tôi cũng quý trọng văn tài của đồng đội, người lính viết văn tài hoa Huy Phương.

Phiên khúc đang văng vẳng trong tôi: Có nhớ thương tôi thì đến với tôi bây giờ. Đừng đợi ngày mai... [đ.d.]

Võ Ý

Apr 4, 2021 cập nhật lần cuối Apr 5, 2021

Ghi chú:

(*) *Tên những tác phẩm của Huy Phương*

(**) *Tên khai sinh của Huy Phương*

Nguồn: <https://hoiquanphidung.com/echo/index.php/vn/item/681-huy-phuong-nh-ganh-n-d-i-kq-vo-y>

www.vietnamvanhien.org

